

[Projectplan opgesteld door werkgroep op 7 februari 2012 en vastgesteld door het Ambtelijk College van de VNSC op 8 maart 2012]

Projectplan Evaluatie Verdrag Beleid en Beheer Schelde-estuarium

1. Aanleiding

Het Verdrag Beleid en Beheer Schelde-estuarium dient elke 5 jaar te worden geëvalueerd. Gelet op de inwerkingtreding van dit verdrag in het najaar van 2008, dient de evaluatie in het najaar van 2013 te zijn uitgevoerd. In de VNSC-vergadering van 20 september jl. is besloten dat de secretarissen van de VNSC een projectplan opstellen waarin wordt uitgewerkt op welke wijze de evaluatie wordt uitgevoerd en dat het projectplan in een schriftelijke ronde ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de VNSC. Voorliggend projectplan geeft hieraan invulling.

2. Scope evaluatie

De evaluatie van het Verdrag Beleid en Beheer Schelde-estuarium is geregeld in artikel 9 van dit verdrag:

‘Het Politiek College beoordeelt elke vijf jaar in welke mate de doelstellingen van dit verdrag zijn verwezenlijkt en doet desgewenst voorstellen aan de Verdragssluitende Partijen om maatregelen te treffen teneinde de mogelijkheden tot verwezenlijking van deze doelstellingen te verbeteren, daarbij inbegrepen voorstellen tot wijziging van dit verdrag.’

De doelstellingen van het verdrag zijn opgenomen in hoofdstuk 2 en betreffen de samenwerking tussen het Vlaams Gewest en Nederland gericht op de verwezenlijking van gemeenschappelijk beleid en daarop afgestemd gemeenschappelijk beheer van het Schelde-estuarium. Het doel hiervan is het Schelde-estuarium te ontwikkelen tot een multifunctioneel estuarien watersysteem dat op duurzame wijze wordt gebruikt voor menselijke behoeften.

Inhoud

De Vlaams-Nederlandse samenwerking in hoofdzaak gericht is op (artikel 3):

- a. Een maximale beveiliging tegen overstromingen;
- b. Een optimale toegankelijkheid van de Scheldehavens;
- c. Een gezond en dynamisch estuarien ecosysteem;
- d. Onderzoek en monitoring van de fysieke systeemkenmerken.

Randvoorwaarde bij de optimalisering van de veiligheid, de toegankelijkheid en de natuurlijkheid is dat de fysieke systeemkenmerken van het Schelde-estuarium in hun natuurlijke dynamiek behouden blijven.

Aan de hand van de resultaten van onderzoek en monitoring zal worden gezien:

- Waar we staan op weg naar de realisering van de doelstelling van een veilig, toegankelijk en natuurlijk Schelde-estuarium (streefbeeld Langetermijnvisie 2030 Schelde-estuarium);
- Welke vervolgstappen met het oog op de toekomst nodig zijn voor de realisering deze doelstelling.

Er is niet voor gekozen om de evaluatie op projectniveau uit voeren (dus geen evaluatie van bijvoorbeeld de projecten van de Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium), maar op het niveau van de doelstellingen waarop projecten zijn gebaseerd en de instrumenten die zijn ingezet om de doelstellingen te realiseren, inclusief de werking ervan.

Structuur

Ook de huidige organisatiestructuur zal onderdeel van de evaluatie uitmaken. Het betreft (conform artikel 4 Verdrag Beleid & Beheer) de instituties die zijn ingesteld voor de ontwikkeling, tenuitvoerlegging en bewaking van de doelstellingen van artikel 3 van het Verdrag Beleid en Beheer Schelde-estuarium. Concreet gaat het over:

- het Politiek College van de VNSC
- het Ambtelijk College
- het Uitvoerend Secretariaat
- de stuur- en werkgroepen

Instrumenteel

De samenwerking tussen het Vlaams Gewest en Nederland staat voorop bij het gezamenlijk realiseren van het streefbeeld van een veilig, toegankelijk en natuurlijk Schelde-estuarium. Bij de evaluatie wordt betrokken:

- hoe de samenwerking verloopt;
- de ervaringen met en de effectiviteit van de instrumenten die zijn ingezet om de samenwerking, ook op het vlak van projectmanagement, gestalte te geven
- de juridische vormgeving van de samenwerking (de juridische figuur van het verdrag om afspraken vast te leggen; de mate van concreetheid en bindendheid waarmee afspraken moeten worden vastgelegd e.d.).

De focus zal vooral liggen op de lessen die daaruit dienen getrokken te worden voor de toekomstige werking van de VNSC.

Externe betrekkingen

De evaluatie zal ook betrekking hebben op de manier waarop externe partijen bij de uitvoering van het verdrag betrokken worden (lokale overheden, maatschappelijke organisaties, samenwerkingsverbanden zoals de Internationale Scheldec commissie) en op de wijze van externe communicatie (artikel 8).

Nieuwe ontwikkelingen

Voor de evaluatie wordt geïnventariseerd welke (nieuwe) ontwikkelingen relevant kunnen zijn op weg naar het streefbeeld van een duurzaam en vitaal Schelde-estuarium. Deze ontwikkelingen

kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op recente inzichten betreffende de fysieke toestand van het Schelde-estuarium, maar ook op meer algemene ontwikkelingen zoals de klimaatverandering. Nederland werkt hieraan in het kader van het Deltaprogramma. Het Vlaams Gewest doet dit vooral door middel van het project Vlaamse Baaien.

3. Hoe wordt geëvalueerd

Voor wat betreft het inhoudelijke luik, heeft de VNSC in haar vergadering van 20 september jl. ingestemd met het organiseren van een (wetenschappelijk) Scheldesymposium in 2012.

Dit symposium zal zich voornamelijk richten op de evaluatie van de inhoudelijke bouwstenen (zie hoofdstuk 2 van dit projectplan, onder Inhoud).

De bedoeling is om op basis daarvan te verkennen welke vervolgstappen genomen kunnen worden met het oog op het bewerkstelligen van een duurzaam estuarium. Daartoe wordt gebruik gemaakt van de dan voorliggende resultaten van het uitgevoerde onderzoek en de bijhorende monitoring (inclusief analyse van deze resultaten).

Voor het in kaart brengen van de gevolgen en de opportuniteiten van nieuwe ontwikkelingen, zal opdracht worden verstrekt voor de uitvoering van een deskstudie.

Het Secretariaat-Generaal van de Benelux zal worden gevraagd om in een gerichte interviewronde de beelden van stakeholders over de VNSC in kaart te brengen.

De overige onderdelen van de evaluatie zullen gebeuren aan het hand van concrete opdrachten aan specialisten binnen de instellingen van de VNSC.

4. Door wie wordt geëvalueerd

Voor de evaluatie wordt een projectgroep samengesteld, bestaande uit:

- De beide secretarissen van de VNSC als voorzitters van de projectgroep
- Eline Damman als secretaris
- De voorzitter van het Uitvoerend Secretariaat, tevens co-voorzitter van de werkgroep KGT: Mark Meersman
- Werkgroep Ontwikkelingsschets 2010: de voorzitter Jon Coosen en Sofie Verheyen
- Werkgroep Onderzoek en Monitoring: Joost Backx
- Werkgroep Communicatie: Bregje Beyst
- RWS Zeeland: Jeroen Hollaers
- AMT: Kirsten Beirinckx
- W&Z:
- BZ: Maarten Lak
- IV: Liesbet Servranckx
- EL&I: Gerard van der Sar
- LNE: Koen De Smet
- Provincie Zeeland: Vincent Klap
- Secretariaat Generaal van de Benelux

5. Middelen

De evaluatie, inclusief de deskstudie, wordt uitgevoerd binnen de randvoorwaarde van begrotingsraming 2012. Er hoeven dus geen extra financiële middelen beschikbaar te worden gesteld door de VNSC.

6. Planning

- Voorjaar 2012: eerste aanzet deskstudie, onderdeel Veiligheid Schelde-estuarium (ten behoeve van het Deltaprogramma) beschikbaar voor behandeling in de voorjaarsvergadering van de VNSC.
- Najaar 2012: concept-evaluatierapport beschikbaar voor behandeling in de najaarsvergadering van de VNSC.
- Voorjaar 2013: 'definitief' evaluatierapport dat ter vaststelling wordt geagendeerd in de voorjaarsvergadering van de VNSC.